

РЕШЕНИЕ

№ 20

гр. Бургас, 07.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Пламен Анг. Синков

Членове: Светла М. Цолова
Петя Ив. Петрова Дакова

при участието на секретаря Елена П. Георгиева
в присъствието на прокурора Й. М. Гр.
като разгледа докладваното от Пламен Анг. Синков Въззивно частно
наказателно дело № 20212000600256 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.436, ал.2 от НПК. Образувано е по жалба на адвокат С.Р. – процесуален представител на М. К. Т. против определение № 231 от 17.11.2021г. по ЧНД № 379/2021г. по описа на Окръжен съд – Сливен, с което е оставена без уважение молбата на Т. за постановяване на съдебна реабилитация по чл.87 от НК по отношение на осъждането му с присъда № 13/18.03.2010г. по НОХД № 275/2009г. на Окръжен съд – Сливен, изменена с решение № 172 от 30.12.2011г. по ВНОХД № 111/2011г. по описа на Апелативен съд – Бургас, потвърдено с решение № 124/17.07.2012г. по КНОХД № 269/2012г. на ВКС.

С жалбата се оспорва атакуваното определение като неправилно и незаконосъобразно. Жалбоподателят подчертава, че при извършеното данъчно престъпление, държавата като пострадал не е предявила граждански иск за репарирание на причинените вреди, поради което те не са изискуеми от молителя. Към жалбата се представят три броя удостоверения за раждане, които според защитника доказват наличието на „уважителни причини“ по смисъла на чл.87, ал.2 от НК, предвид необходимите средства за отглеждане на три деца. Претендира за отмяна на атакуваното определение и за

постановяване на ново, с което да бъде допусната реабилитация.

В съдебно заседание представителят на Апелативна прокуратура – Бургас намира жалбата за неоснователна. Намира за безспорно установено, че не е възстановена щетата по извършеното данъчно престъпление в размер на 646 515,30 лева, както и че не е заплатена глобата от 8000 лева, наложена като наказание от ОС-Сливен. Пзовавайки се на т.4 от ТР № 2/2018г. по тълк.д. № 2/2017г. на Пленума на ВКС, прокурорът защитава позицията, че не са изтекли последователно давностните срокове по чл.82 и по чл.88а от НК, поради което не е настъпила реабилитация. Изтъква се неотнositимостта на представените актове за раждане към предмета на делото, тъй като същите сами по себе си не представляват основателна причина по смисъла на чл.87, ал.2 от НК. Като основание за недопускане на реабилитация прокурорът сочи и липсата на положено усилие за заплащане поне частично на наложеното наказание глоба, въпреки данните, че осъденото лице работи. Моли за потвърждаване на обжалваното определение.

Процесуалният представител на Т. – адв. Р. поддържа подадената жалба и наведените в нея възражения против определението на Сливенския окръжен съд и моли за нейното уважаване. В допълнение към жалбата посочва, че щетата от престъплението, за което Т. е осъден, представлява публично вземане, което съгласно чл.183 от ДОПК следва да е отписано служебно по закон. Алтернативно счита, че са налице доказателства за уважителни причини за неизплащането на вредите, причинени от деянието. Относно неплащането на глобата се позовава на ТР № 2 от 28.02.2018г. на ВКС, като счита, че давностните срокове са изтекли.

Жалбоподателят осъдено лице М.Т. се присъединява към казаното от защитника му и моли да бъде реабилитиран.

Бургаският апелативен съд, след като се запозна с материалите по делото, с изложените в жалбата съображения, изслуша доводите на защитата и становището на прокурора намира, че жалбата е **процесуално допустима**, а разгледана по същество е **неоснователна**.

За да постанови обжалваното определение, първоинстанционният съд е приел за установена следната фактическа обстановка:

С присъда № 13/18.03.2010г. по НОХД № 275/2009г. на Окръжен съд – Сливен, изменена с решение № 172 от 30.12.2011г. по ВНОХД № 111/2011г.

по описа на Апелативен съд – Бургас, потвърдено с решение № 124/17.07.2012г. по КНОХД № 269/2012г. на ВКС, в сила от 17.07.2012г. жалбоподателят Т. е осъден за престъпление по чл.257, ал.1 /отм./ вр. чл.255, ал.1 /отм./ вр. чл.26, ал.1 от НК на две години и шест месеца лишаване от свобода при първоначален „общ“ режим и глоба в размер на 8000 лева.

С определение № 855/18.12.2013г. по ЧНД № 552/2013г. на ОС – Стара Загора, влязло в сила на 30.12.2013г. Т. е освободен предсрочно от изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, като му е определен изпитателен срок в размер на осем месеца и десет дни. На основание чл.70, ал.6 от НК е постановено Т. да изтърпи наказание пробация с пробационна мярка „задължителни периодични срещи с пробационен служител“ за срок от шест месеца. Горното се установява и от Удостоверение изх.№ Р-43/12 от 06.10.2021г. на Окръжна прокуратура –Сливен. От писмо № Р4/2014 от 04.11.2021г. на Окръжна прокуратура – Стара Загора се установява, че наложената пробационна мярка по ЧНД № 552/2013г. на ОС-Стара Загора е изтърпяна в периода 06.01.2014г. – 06.07.2014г.

По делото е представено Удостоверение изх.№1704/2021 от 13.10.2021г. на Окръжна прокуратура – Сливен, с която се потвърждава, че към 12.10.2021г. срещу Т. няма повдигнати обвинения по неприключени наказателни производства.

За събиране на наложеното наказание глоба и направените по делото разноси на 26.07.2012г. е издаден изпълнителен лист, изпратен на ТД на НАП. Видно от писмо изх. № С220024-178-0002899 от 04.02.2022г. от ТД на НАП Стара Загора, представено пред настоящата инстанция, въз основа на изпълнителния лист е образувано изпълнително дело № 24120000605/2012г. активно и към настоящия момент, по което е събрана сумата от 1385,84 лева, с които са погасени разноси в размер на 1353 лева и част от глобата в размер на 32,84 лева. Към настоящия момент общият размер на задължението по изпълнителния лист е 8000,38 лева, от които 33,22 лева начислени лихви и 7967,16 лева остатък от глобата.

Пред първоинстанционният съд е представена и характеристика на М.Т., изготвена на 01.11.2021г. от П. Г. Ш., в качеството ѝ на управител на „Стар Принт 1“ ЕООД, с. Ковачите, общ. Сливен. В същата е посочено, че Т. е работил в дружеството в периода от 18.08.2017г. до 13.01.2020г., като е

проявил дисциплинираност и отговорност, изпълнявал е качествено и в срок поставените задачи, сработвал се е с колектива във фирмата.

Реабилитацията по действащото българско законодателство е два вида - реабилитация по право, която не е необходимо да се прогласява с изричен съдебен акт /чл. 86 и чл. 88а от НК/ и съдебна реабилитация, т. е. прогласена от съда /чл. 87 от НК/. По силата на чл. 85 от НК, вън от изрично предвиденото изключение, реабилитацията заличава осъждането и отменя за в бъдеще последиците, които законите свързват със самото осъждане. Затова този институт представлява израз на нова положителна обществена оценка за дееца.

За да бъде допусната реабилитация по съдебен ред на едно лице е необходимо да са изпълнени всички кумулативно дадени предпоставки, предвидени в чл.87, ал.1 от НК: 1. В течение на три години от изтичане на срока на наложеното с присъдата или намалено с работа или помилване наказание не е извършил друго престъпление, наказуемо с лишаване от свобода или с по-тежко наказание; 2. имал е добро поведение; 3. при умишлено престъпление е възстановил причинените вреди или има уважителни причини да не ги възстанови; 4. Когато наред с наказанието лишаване от свобода е наложено кумулативно наказание лишаване от права, то следва и неговият срок да е изтекъл, съответно при наложена глоба – тя да е изплатена.

В конкретния случай безспорно е налице първата предпоставка – Т. е изтърпял наложеното му наказание лишаване от свобода на 18.12.2013г. и от тогава до настоящия момент, видно от Удостоверение изх.№ Р-43/12 от 06.10.2021г. и Удостоверение изх.№1704/2021 от 13.10.2021г. двете на Окръжна прокуратура – Сливен, той не е бил осъждан и няма повдигнати обвинения по неприключили наказателни производства за други престъпления.

Видно от приложената по делото Характеристична справка от работодател за период от малко повече от две години - от 18.08.2017г. до 13.01.2020г. Т. е полагал труд в „Стар Принт 1“ ЕООД. Въпреки дадената положителна оценка за неговите качества, съдът отбелязва, че липсват данни относно позицията, която е заемал в дружеството, защо са били прекратени служебните му отношения и бил ли е трудово ангажиран преди този период,

съответно как се издържа към настоящия момент. С оглед наличните доказателства, настоящият съд счита, че са налице данни за добро поведение от страна на Т., които се извличат не само от полаганите усилия да изкарва доходите си с труд, но и от обстоятелството, че срещу него няма други висящи наказателни дела.

Спорен е въпросът дали е налице третата предпоставка за допускане на съдебна реабилитация. Извършеното от Т. престъпление е умишлено и от него е настъпила вреда в особено големи размери. Сумата, която следва да бъде възстановена на Държавата е в размер на 646 515,30 лева и от изявленията на защитника на осъдения по настоящото дело е видно, че същата не е изплатена, дори и частично. Т. е запознат с размера и ликвидността на задължението си, но се позовава на изтекла погасителна давност. Същевременно обаче липсват данни Държавата, като пострадала от престъплението, да е предприела действия по събиране на посочената сума. Държавата не е поискала по съдебен ред да ѝ бъде присъдено обезщетение за причинените ѝ имуществени вреди и съответно вземането ѝ за това обезщетение да бъде признато с влязъл в сила съдебен акт, въз основа на който би могло да бъде предприето последващо принудително събиране на вземането. Ангажирана е наказателната, но не и гражданската отговорност на Т.. Независимо от съществуващите възможности да се възползва от констатациите на наказателното производство, Държавата не е потърсила възстановяване на вредите чрез граждански иск в наказателното производство или чрез самостоятелно гражданско производство по реда на чл.45 от ЗЗД и те никога не са били придружени с изпълнителен титул. Ето защо, основателно е възражението на осъдения Т. и неговия защитник, че сумата от 646 515,30 лева, равняваща се на причинените на Държавата имуществени вреди от престъплението е погасена по давност с изтичането на петгодишен срок, считано от извършването на престъпното деяние и причиняването им. Действително, изтеклата давност по отношение на едно парично задължение, не оправдава бездействието на Т., тъй като с изтичането на давностния срок не се погасява самото задължение, а само правото на кредитора да търси неговото принудително изпълнение. Осъденият би могъл да плати задължението си и след изтичане на погасителната давност и бездействието му във връзка с невъзстановяването на вредите не може да му послужи като основание за черпене на права. Разпоредбата на чл.87, ал.2 от

НК обаче предвижда възможност да бъде допусната реабилитация и без да възстановени вредите, а именно в случаите, когато е налице уважителна причина. В конкретния случай, настоящият съд намира, че това условие е изпълнено, предвид липсата на заинтересованост от страна на носителя на вземането за неговото събиране, което е довело до изтичането на петгодишния давностен срок по чл.110 от ЗЗД. Настоящият съд намира, че отказът да се допусне съдебна реабилитация единствено на основание невъзстановяване на вредите, при констатирана незаинтересованост от страна на кредитора да събере вземането си е неправилно, тъй като би накърнило правото на осъдения да бъде реабилитиран. В този смисъл е и Решение № 367 от 13.02.2015г. по н.д. № 1397/2014г. на ВКС, II н.о., в което е застъпено становището, че „Бездействието на носителя на вземането, признато със съдебен акт, което е довело до изтичането на петгодишния давностен срок и невъзможност същото да бъде събрано по принудителен ред, при направено от осъдения възражение за това, е причина, която следва да се отчита като уважителна. Обратното би означавало при наличие на останалите предпоставки за съдебна реабилитация, такава да не може да бъде допусната никога, ако не е налице възстановяване на вредите, макар и събирането на признатото вземане да е станало невъзможно поради изтичане и предвидената погасителна давност“. Макар и разгледаният от ВКС казус да не е напълно идентичен с настоящия, тъй като касае вземане, което е признато по гражданскоправен ред, но спрямо което не е предприето принудително изпълнение, то правните изводи могат със същата сила да бъдат отнесени към случаите, когато пострадалото лице не е предявило иск за установяване на вземането си и по този начин само се е поставило в невъзможност да го събере по принудителен ред.

Гореизложеното мотивира въззивния съд да приеме за неправилно заключението на първостепенния, че неизпълнението от осъдения на задължението му да възстанови причинените от собствената му престъпна дейтелност вреди, в конкретния случай представлява пречка за реабилитирането му по съдебен ред.

С присъдата, по отношение на която се иска реабилитация на осъдения Т., е наложено кумулативно наказание „глоба“, което налага да бъде обсъдено наличието и на последната предпоставка за допускане на реабилитация по

реда на чл.87 от НК. Видно от писмо изх. № С220024-178-0002899 от 04.02.2022г. от ТД на НАП Стара Загора, както и от изявленията на осъденото лице и неговия защитник по настоящото дело, глобата от 8000 лева не е изплатена. Съгласно ТР №2 от 28.02.2018г. по тълк. дело № 2/2017г., ОСНК на ВКС, т.4, когато наказанието глоба не е изпълнено и е наложено наред с други наказания, които са изпълнени, за да започне да тече срокът за реабилитация, трябва възможността за изпълнение на глобата да е погасена по давност. Приложимият давностен срок е две години, съгласно чл.82, ал.1, т.5 от НК и съответно три години по чл.82, ал.4 вр. ал.1, т.5 от НК. Когато за събирането на глобата е образувано изпълнително производство, както в настоящия случай, е приложима хипотезата на чл. 82, ал.5 НК, която изключва прилагането на абсолютната давност по ал.4 на същия текст. Съгласно посоченото тълкувателно решение, разпоредбата на чл.82, ал.5 от НК не изключва възможността за погасяване изпълнението на наказанието глоба поради изтекла абсолютна давност изобщо, а само дерогира предвидения в чл.82, ал.4 вр. ал.1, т.5 от НК тригодишен срок, като създава временна законова пречка абсолютната давност да тече, докато съществува изпълнителното производство за събиране на глобата. Изрично е посочено, че с прекратяване на изпълнителното дело – тази пречка отпада и давностният срок продължава да тече, съответно до достигане на обикновения давностен срок по чл.82, ал.1, т.5 НК от две години или абсолютния давностен срок по чл.82, ал.4 вр. чл.1, т.5 НК – три години. В мотивите на същото тълкувателно решение е посочено, че преценката за изтекла абсолютна изпълнителска давност се прави, като времето от образуването на изпълнителното производство до приключването му не се включва в 3-годишния й срок. От изложеното следва, че действията по спиране или прекъсване на давността, извършени по време на изпълнителното производство, включително неговото образуване и всички действия по събиране на глобата, независимо от тяхната продължителност, не влияят на размера на абсолютния давностен срок, който остава три години. Ето защо, предвид доказателствата по настоящото дело за образувано изпълнително дело за принудителното събиране на глобата няколко месеца след влизане в сила на присъдата, за което няма данни да е прекратено към настоящия момент, настоящият съд счита, че не е изтекъл нито двегодишният обикновен давностен срок, нито тригодишният абсолютен такъв. За да е приложим чл.87 от НК и осъденият Т. да бъде реабилитиран по

съдебен ред, е необходимо след прекратяване на изпълнителното производство да изтече останалата част от давностния срок.

При тази фактическа и правна обстановка по делото окръжният съд законосъобразно е отказал да постанови съдебна реабилитация по посочените осъждания на М.Т. и обжалваното определение, като правилно, следва да се потвърди, а подадената срещу него жалба от адвокат С.Р. – процесуален представител на М. К. Т., да се остави без уважение.

Водим от горното, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА О определение № 231 от 17.11.2021г., постановено по реда на чл.436, ал.1 от НПК по ЧНД № 379/2021г. по описа на Окръжен съд – Сливен.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____